III. évfolyam 1896. Szerda, október 28. 87. szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „*Fejérmegyei Napló*“, a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katholikusok törekvéseinek előmozditására „*Fejérmegyei Napló*“ czim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. *Leó* pápa *Zichy* Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr — Egyes szám ára 5 kr. Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő: Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szerdán este és szombaton este.* Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, Szent-István-tér 1. sz. Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Katholikusok résen legyetek.

(K. A.) A politikus világ nem hiába nevezte el ezt a hetet nagyhétnek, hiszen e napok hivatva vannak dönteni Magyarország sorsa felett. Megfogjuk látni, hogy a jogvesztett katholiczizmus miképen száll sikra igazaiért, a nép, az agyonzsarolt nép anyagi helyzetének javitásáért. A n t e h o m i n e m v i t a e t m o r s; az ember előtt van az élet és halál, e kettő között kell választania!

Vajjon Magyarország népe felfogja-e helyzetét? Okul-e a multakon, emlékszik-e még a sérelmek megszámlálhatatlan sorozatára? Vagy feledésbe mentek a liberális mosolyok és kézszoritások közepette? Vagy a homályos eredetü választási pénz elaltatta már a lelkiismereteket?

Hozzátok szólunk keresztény magyar véreink! Vestra res agitur! Hisz legszentebb ügyetekről hitetekről van szó, mely boldogit ezen és a tulvilágon! Hozzátok szólunk, kiken a liberalismus haladása annyi és annyi sebet ejtett, kiket a szabadság szent jelszava alatt a rabszolgaság siralmas jármába erőltettek! Nos tehát, itt az idő levetni a szolgaság jármát, összetörni az ugynevezett lelkiismeretszabadság bilincseit, visszaszerezni a könnyen átengedett jogot, megérdemelt mellőzésben részesiteni életkérdéstek fumigálóit, legszentebb ügyetek ellenségeit!!

J ó k a t h o l i k u s o k r a n e s z a v a z z a t o k!

Minden hitehagyott, minden hűtlen fia az egyháznak mellét verve mondja: jó katholikus vagyok, de csak azért, hogy megtévesszék a lelkeket, hogy hályogot vonjanak a már-már tisztán látó szemekre.

Épen a „jó katholikusok“ árulták el vallásukat, hitüket, csak nézzetek bele a parlamenti élet tükörébe: Fenyvesi, Polónyi, Lits et Comp mind jó katholikusok, Kemény Pál jó katholikus, de ott a hol katholikusságukról az eminens bizonyitványt kellett volna kimutatniok, elbuktak!

Ne higyjetek a mézes-mázos beszédnek, ne üljetek fel a nagyhangu igéreteknek!! Most egy-két napra van becsület, most a jelölt ur a templomba is eljár, hogyisne, hiszen a mandátum megér egy misét, aztán pedig füstbe szállnak a képmutatókba, a lelki kufárokba vetett vérmes reményeitek.

Szálljatok vissza a multba, valljátok meg önmagatok: a liberális igéretek beváltása hol van? Amit nem akartatok, az áldatlan egyházpolitikát megszavazták, anélkül, hogy titeket megkérdeztek volna; felemelték honatyai fizetésüket, de a ti érdeketek szóba sem jött s ha igen, épen azok tündököltek távollétükkel, kik a mult választások alkalmával eget-földet igértek.

Egy békéje vesztett ország alakit uj parlamentet, egy ország, melynek hitetlen szabadkömüves vezetői az egyenlőség nevében választalakat emeltek, a szabadság nevében zsandárszuronyokat villogtattak, a testvériség nevében a katholikusokat gyalázták, vallását megvetették papjait bebörtönözték, főpásztorait megpökdösték! M a g y a r o r s z á g n é p e! K a t h. k e r e s z t é n y m a g y a r n é p, t ü r ö d e z t?? Türöd, hogy te kilenczszáz éves öröködbe idegenek üljenek s ebből az örökségből mindent kivessenek, kidobjanak, megtiporjanak, ami régi dicsőségedre emlékeztet??? Türöd azt, hogy te utolsó szolga légy, vagy legfeljebb megtürt zsellér, ahol te ur voltál?

Most mutasd meg keresztény Magyarország, hogy ezeken a sanyaru helyzeten javitani akarsz, mutasd meg, mert másképpen ujjal mutat rád Európa polgárosult népe, mely ott, hol létkérdésről van szó, megáll a maga lábán. Maguk a liberálisok nevetnek szemed közé, mert önmagad kerested sorsodat. Hű tükre lesz a most alakitandó parlament Magyarország képének, ha a zsarnokság, a Bánffy rendszer nem lép fel, amit nehezen tudunk elhinni, ha pedig ez megtörténik, halld meg magyar nép:

O t t a m á s i k, a l e g e s l e g f ő b b a l k o t m á n y o s t é n y e z ő, o t t a k i r á l y!!

Ha titeket semmibe sem vesz az az élősdi sereg, mely a nemzet testén hizlalja magát, ha senkisem indul meg keserveiteken, menjetek jóságos királyunk atyai szivéhez, ott megtaláljátok sérelmeitek orvoslását, aki szent alkotmányunk legfőbb és leghivebb őre, trónjának magasságán is megérti bajotokat, megvéd titeket azok

Őszi délután.

Irta: **Mikler Gusztáv.**

Mosolyog a nap bágyadt sugára,
Eloszlatja az őszi ködöt;
A nyugalom, méla csend varázsa
Árad szét a néma táj fölött.

Kis szobámnak ablakánál állok,
Messze-messze száll tekintetem;
Elhagyja e hervadó világot
S megpihen a hervadó hegyeken.

Fenyveseknek örökké zöld lombja
Integet a távolból felém
S elringatva lelkem szép álomba,
Örök ifju tavaszról regél.

. . . A szabadba űz ki szívem vágya;
Bucsuzó nap mosolyogj le rám;
Hadd boruljak még le utoljára
A természet szentelt oltárán.

Szent természet, elmulásod is szép,
Megható, mint gyászos ünnepély,
Olyan, mint a nyugodt sziv, mely multján,
Elmerengve mély álomra tér . . .

Mi lesz az éj után?

— A »Fejérmegyei Napló« eredeti tárczája. —

Irta: **Házyné B. Anna.**

A falu szalmafedelü házai mögött már lebukott a nap. A magasban röpködő fecskéknek fényes tollát néha megaranyozza még a bucsuzó sugár, s a hegyek magasabb csucsán aranyos kupolát világit meg, aztán csak a lomhán uszó bárányfellegeket festi meg ragyogó vörösre. A faluból vezető országut magas nyárfáinak sötét körvonalai lassankint beleolvadnak a szürkülő láthatárba s a távoli hegység, mint valami borzalmas fenyegető rém emelkedik ki a sikságba olvadó hegyes vidék felett s komor sötét tömegével ránehezedik a földre.

Az utszéli csárda rozzant állása alatt, egy napbarnitott arczu oláh leány térdel egy sötét tömeg előtt. Valami kétségbeesett fájdalom ül a vonásaira, melyekben egy álmodott világ roskadó kétsége tükröződik vissza.

Miliorának hivják. Ez-e a valódi neve? — mit tudja ő. Igy hallotta Mosutól, mikor még ott lakott a Magura sötét völgyében. S azóta mindig igy nevezte meg magát, ha valaki kérdezte nevét. Másik nevét nem tudta s nem is hallotta azt soha, hogy minden embernek két neve van. Talán csak sejtette abból, hogy ő és Amadys, a szépen tánczoló medve, a hű barát és kenyérkereső, együtt tesznek ki egy olyan lényt, mely képes magát tóntartani, táplálni — élni. A világ előtte csak állomkép volt. Sohasem kérdezte, hogy a többi emberek mivel foglalkoznak, nem tudott egyéből, csak arról, hogy az embernek pénzt kell szerezni s ez a pénz azért kell, hogy megéljenek belőle.

Ha látott köből épitett magas házat, czifra ruhába öltözött urakat, hölgyeket, csodálkozott csak, de nem irigyelte őket. Nem tünődött soha a felett, hogy azoknak miért van oly sok pénzük, olyan szép házuk és ruhájuk, s miért nincs neki semmije, csak hű társa, kenyérkereső, a tánczoló Amadis. Ha végigkoldulták a falut s éjszakára megvonultak valami rozzant félszerbe, odahuzódott Amadys mellé, átölelte nagy bozontos fejét, aztán aludtak, s álmában vagy szépet álmodott: sok uri népről, a kik bámulják Amadyst s ezüst hatosokat szórnak kötényébe; vagy rémképek üldözték: csufolkodó gyermekek, a kik sárral hajigálják, lelketlen községbiró, a ki őt elakarja csukatni s Amadyst agyon akarja lövetni. Ha a falu határán kivül lepte meg az éjszaka, elég védelmet nyujtott nekik egy nagy lombu tölgyfa, vagy valami bozót, mely felfogta a hideg szelet. Ilyenkor elnézte a csillagos eget sokáig, néha órák hosszáig, s nem ébredt kérdés soha lelkében, minő fénytől ragyognak azok? — mi üzi, hajtja a bárányfelhőket a hold sápadt tányérja előtt? Csak azt hallotta, hogy a világnak egy ura van, az Isten, a kié minden, a mi a földön van s a mit az égen lát: ő parancsol mindenkinek, neki is, Amadysnak is.

Tegnap történt, hogy Amadys nem tudott felkelni, nem tudott tánczolni. Lomhán lapult

Mai lapunk 6 oldal.

00000083

ellen, kik köztetek és veletek élve, nem akarnak tudomást venni rólatok!

Keresztény magyar nép! Légy higgadt, hiszen az igazságnak nincs szüksége olyan eszközökre, melyek csak bántani tudnak, de kapaczitálni nem, az alkotmányadta jogokat gyakorold azzal a méltósággal, hogy az ellenfél piruljon, ha még a tisztességet nem dobta el egészen magától!

Itt az idő, eléd van téve magyar vérem a tüz és viz, magadat okold, ha tüzhöz nyulva megégeted kezedet!!

Püspöki beszámoló.

(K. a.) A dunamelléki ev. ref. superintendens, legidősb Szász Károly e hó 17-én az egykázkerületi gyülésen megtette jelentését. Hogy milyen hive és támogatója a liberálizmusnak a „püspök ur", eddig is láttuk, de ez a jelentése elárulja benne a telivér szabadelvüt, ki egy rozzant intézménynek fentartásáért hazudni is kész.

A püspöki beszámoló az egyházpolitikai törvények végrehajtásának eredményeiről zeng dicshimnuszt. Kimutatja, hogy ez a protestáns elvek diadala, s hogy ezáltal a katholikus hegemonia jogilag meg lett szüntetve.

Köszönjük a felvilágositást, eddig is azt hangoztattuk, hogy az egyházpolitikai törvények idegen termékek, ott születtek, a hol a protestántizmus. És mégis? Az egyenlőség, a szabadelvüség nevében azt kivánták tőlünk, hogy fogadjuk el azokat jó képpel.

Ez hát a vallásszabadság! Gyönyörü mákvirág, csak tüzzetek ki belőle ti protestánsok, kik ennek magvát elhintettétek! A vallásszabadság, az igazi liberálizmus nem veszi el azt, a mi van, nem tur ki senkit jogaiból, hanem a gyengét is azon polczra emeli, a hol az erős van; nem pedig az erőst, a gazdagot fosztja meg erejétől, kincsétől, hogy egy más duskálkodjék más jogaiban. Ez nem igaz mérték! Ez nem vallásszabadság, hanem protestáns-zsidó szabadság.

Azt pedig megczáfolják a tények, hogy az egyházpolitika minden megrázkódtatás nélkül lépett életbe, ékesen beszélnek a börtönök, Perlczel munkatársai a zsandárok, biróságok, stb. Hát ez semmi? Persze, mert az ev. ref. pásztoroknak a hajukszála sem görbült meg bele! Az sem megrázkódtatás, hogy az elveszett stóladijak kárpótlását kérik, sürgetik papjai. Hja! neki biztos az exisztenciája, az akadémiától meg a Szász-klikk itéli teli a püspöki zsebeket aranynyal, igy hát hogyan lehessen fogékonysága a mások nyomora iránt?

Igy kivánja ezt a jogegység, beszél tovább a „püspök úr".

Micsoda jogegység? Tiz millió katholikus, három millió protestáns elvi? Hát van ebben első sorban jog? Hát a jogegység azt kivánja, hogy csak a protestáns elvek érvényesüljenek, mi, katholikusok pedig dobjuk el a mienket és hallgassunk?

Persze, hódoljunk meg, mert a haza ugy kivánja. Persze, nekünk, tiz milliónyi katholikusoknak nincs is hazánk, Bocskay és Bethlen egészen a protestánsoknak adta, csak nekik van joguk már magukat magyaroknak, hazafiaknak mondani.

Megkérdezték a hazát „püspök úr"? Alkotmányos uton vitték a parlamentbe az egyházpolitikát? Hiszen a mult választáskor szó sem volt egyházpolitikáról, söt, hogy a lelkiismereteket megnyugtassák, némely képviselők reverzálist adtak magukról, hogy parlamenti működésükben a katholikus ügyek védelmét szem előtt tartják.

És mi történik? — Ezen csalétekkel meg lettek fogva a katholikusok, tolták a liberális szekeret, melyben lefődve feküdt az egyházpolitika! Bevitték hazugsággal, a nemzet megkérdezése nélkül.

Hol tehát az igazság a superintendens úr beszámolójában?

Választási mozgalmak a megyében.

A bodajki kerület.

Moór, okt. 26.

Vasárnap tartotta meg — ha ugyan megtartásnak lehet nevezni — báró Fiáth Miklós főispán programmbeszédét Moóron. Alig kezdett el hadarni, már is elhangzott egy csomó „Abczug", „Nem kell", mely után irtózatos fütyülés és nevetés következett. Valahogy csak tovább tudta folytatni a beszédjét s daczára annak, hogy a moóri zsandárok, szolgabirák, még a székesfejérvári főszolgabiró is itt volt; mindig körüljárták és figyelték a hallgatóságot, egyszerre a nép elkezdett kaczagni s ott hagyta a szónokot, a kit csak a zsidók álltak körül s unalmukban néhányszor éljeneztek. A nép tüntetésére most már a hivatalos közegek felléptek s becsukással fenyegetéssel kitudták vinni, hogy a nép a beszéd alatt távolabb állva nyugodtabb volt. De alig hogy bevégezte beszédjét a főispán, ismét teljes erővel elkezdték kiáltani: „Abczug zsidó-párt! Nem kell nekünk! Éljen Szentiványi!" Szóval a főispán Moóron csufosan járt!

Ugylátszik a főispán urnak alapos okai lehetnek a néppártot bántani, mert beszédje alatt folyton szidta azt, elnevezve mindennek, csak jónak nem. Azonkivül a papokkal volt rettenetes sok baja s különösen az itteni szeretett kapuczinus atyákkal, a kiket „die Capuczinus búb"-nak nevezett, a kiknek tulajdonképpen köszönhette a jelölt, hogy az abczugok mellett még jól el nem vertek, mert ezek csitították le a népet s kérték, hogy álljanak a szónoktól távolabb, hadd beszéljen az. Ennek a főispán jelöltnek rettenetes passziója lehet, hogy mindenfelé a herczegprimás nevével korteskedjék, azt mondván, hogy az nem ért egyet a néppárttal. Beszélt még a méltóságos jelölt a quótáról is, azt mondván, hogy a felemelést nem tarja soknak, mert Magyarország évről-évre gazdagodik s igy az osztrákok kivánságát helyesli.

Másnap reggel 8 órakor kiosont Moórról néhány kocsi kiséretében s Ondód felé tartott, hol szintén hasonló módon járt, mint Moóron.

Délután 3 órakor Csókába ment, hol ketten: a jegyző és egy Grünfeld nevü zsidó korcsmáros fogadták, mig a falubeli emberek a padlás lyukakból néztek ki. Az utczán, de még az utcza ajtóban sem volt egyetlen lélek sem.

---

végig az állás alatti szalmarétegen. Néha hörgött fájdalmasan s megremegett minden tagja, mintha félt volna valamitől. Pedig Amadys soha sem félt senkitől. Csak mint homályos sejtelem ébredt fel öntudatában a gondolat, hogy Amadis beteg, hogy Amadis meg fog halni.

Az ismeretlen egyedülléttől való félelem borzalma vett rajta erőt. Oda borult a remegő vad állat mellé s ugy beszélt neki, mintha az egy gondolkodó lény lenne, a ki megérti őt.

— Ne halj meg, ne hagyj el engem, te hü, te jó, a ki vigyáztál rám, őriztél, tápláltál engemet. Mivé lesz az én életem nélküled Amadys? Nyisd fel szemeidet, hajtsd ide fejedet az ölembe, jobb lesz ez igy. Ne nézz hát oly fájdalmasan, nem birom nézni szenvedésedet.

Átkarolta a vadállat nyakát. Odaszoritá bársony arczát a vadállat bozontos fejéhez, a melynek szőrén gyémánként ragyogtak patakzó könyei.

A medve felvetette nagy, barna szemeit, oly panaszosan szóltak azok fájdalmáról, mely vonagló testében dult, mintha megértette volna társnője szavait, lassu morgást hallatva, nyaldosta égő nyelvével annak kezeit.

— Nem, ugy-e nem válunk mi el egymástól sohasem? Elmegyünk oda vissza az erdő mélyén fekvő kunyhónkba, a hol a mig a Mósu élt, olyan nyugodtan töltöttük napjainkat. Bár maradtunk volna ott mindvégig, azon a csendes, kis tanyán. De mikor a Mósu meghalt, olyan csendes lett körülöttünk minden, mint a temetőben és én féltem már ott élni. Másképp volt azelőtt. Ha a szél élesen süvöltött be a tört ablakon, hirdetve a küszöbön levő telet s zúgott az erdő: „Ez vészt, vihart jelent" — mondta a Mósu nekünk, és előszedte a kunyhó sarkából a fát, tüzet gyujtott, erősen megkötözve a fakilincset az ajtón, hogy védve legyünk a szél s a havas eső ellen. Én ott hevertem ágyamon a kunyhó másik sarkán. Te mellém huzódtál, miközben egy-két bukfenczet vetettél örömödben. Azután aludtunk szépen, csendesen. A Mósu a tüz mellé kuporodva virrasztott.

— Dumnyezeu! Miliora kelj fel. Kiöntött a „válé"!

Felkapott engem a földről, én meg téged. Odatett a pad tetejére, a hol mi félve, reszketve bujtunk össze. A Mósu pedig lapátolta a vizet a kunyhóból. A viz oly erősen zuhogott kint, hogy csak ugy rengett bele az egész ház. Az ég dörgött s borzasztó villámfény vakitotta szemünket. A hegyoldalon iszonyu robajjal gördült alá egy-egy szikla. A Mósu keresztet vetett, én sirtam, imádkoztam, s te nyöszörögve simultál hozzám. Igy tartott ez egész éjjel, a közeledő hajnallal eltüntek a felhők, lecsendesültek a szelek. A válé zuhogása elhangzott. A Mósu felvett, kivitt a napra. Tejet, gyümölcsöt adott, a mit én megoszték veled, pedig akkor még nem tudtam azt, hogy te ezeket olyan gazdagon fogod visszafizetni. . . . . De sajnáltalak, szerettelek. Te épen olyan árva voltál, mint én. Persze te azt már nem tudod Amadys. Régen volt. Egy reggel fekete ruhás ur jött a mósúért s elmentek együtt. Én bezárva ültem a kunyhóban. A Mósú csak késő alkonyon tért haza. Én éhes voltam, meg olyan furcsa durrogást hallottam az erdőből, a mitől megfagyott a vérem. Féltem, s ugy fáztam. Sirtam akkor is, midőn a Mósú hazajött. Tüzet gyujtott, odaültetett a subájára, és letett valami furcsa barnás jószágot az ölembe, a mit a tarisznyájából vett ki. Amadys, az a furcsa valami te voltál. Megijedtem töled először, te is folyton nyöszörögtél, rettegtél. A Mósú mondta ne féljek töled, hiszen te sirsz!

— Sir — kérdezém — Mósú, hát miért sir?

— Hát azért, mert elvették tőle az édes anyját.

— Elvették?

— Igen; meglőtték és árván maradt mert testvérét elvitték. Őtet nem találták az oduban, ott volt a közelben, egy bokorban. Ott találtam s haza hoztam neked.

— Mósú, hát mindenkinek van anyja?

— Van.

— Hát én nekem? — szóltam bizonytalan hangon.

— Neked . . . neked is volt. — És olyan szomoruan nézett rám és láttam, hogy könnyezett.

— Mósú, miért nincsen nekem anyám? miért nem láttam sohasem?

Felvett az ölébe és oda vitt ki a kunyhó elé.

— Látod ott azt a fényes csillagot? Ott van a te anyád. Messze, nagyon messze van, azért nem jöhet hozzád, de onnan vigyáz reád, a mikor én nem vagyok veled. Azért ne sirj többé, ha távol vagyok is. Te nem vagy egyedül, a hol anyád van, ott lakik az Isten és ők vigyáznak rád, ha jó vagy és imádkozol.

— De te azt montad — szólék a subára kuporodva — hogy ennek apja is volt! Hát nekem is volt?

00000084

Teljesen kihaltnak látszott az egész falu. Látva ezt a jelölt, csendesen visszafordult s hosszu orral ment vissza Mórra, de ott már az első háztól kezdve mindvégig hatalmasan abczugolták öt, mig csak a főbiró házához be nem ment.

A néppárt különben kitünően áll a bodajki kerületben. A néppárt győzelme biztos, még egy kisebb szerü stomfai-girálti választással szemben is. A néppárti szavazók teljes határozottsággal visszautasitanak mindenféle vesztegetést, pedig a kormánypárt már most kezd etetni, itatni s azonkivül fenyegeti a néppárti választókat. A csapra ütött sörös és boros hordók nem igen akarnak ürülni, mert a kormánypárti választók nagyobbrészt tökrészegek s nem tudnak inni, a néppártiakat pedig semmikép sem lehet odacsalni a boros hordók mellé.

A hallatlan fenyegetések illusztrálására felemlitünk néhány tényt: Dipolt Lajos kéményseprőt, — mivel néppárti — a moóri főszolgabiró azzal fenyegeti, hogy ha a néppártra mer szavazni, akkor a kerületben még egy kéményseprőt rendel ki. Dipolt most nem mer leszavazni, mert ha a főszolgabiró beváltja fenyegetését akkor ő nem tud megélni. — Az urhidai kántortanitót pedig azzal fenyegeti a székesfejérvári főszolgabiró, hogy 100 frtra esetleg 20 napi elzárásra itélteti, mert az iskolaházba bevitte a néppárti lobogót. Ezekhez még sok hasonló dolgok történnek. Mától kezdve a bodajki kerületben egy szavazónak az ára 100 frt. A kisbirók sorba járják a házakat s a néppártiakat ijesztgetik s hivják enni, inni, de jóformán minden házból ki ebrudalják őket.

A csákvári kerület.

A csákvári választó kerület néppárti képviselő jelöltje Bonitz Ferencz — a kit csak az utolsó napokban léptettek fel — nagy lelkesedés mellett kezdte meg körutját. Élőször Szaáron tartotta meg programmbeszédjét, oly hatással, hogy Rammsperg János plébános vezetése alatt a község minden szavazója a néppárthoz csatlakozott. Innét Boglárra ment a jelölt, hol szintén nagy hatással beszélt. Ez a község is teljesen a néppárté. A boglári beszédet Meszlenyi Lajos is végig hallgatta s a nép nagy lelkesedése meg győzhette öt, hogy népszerüséget köpenyforgatásaival el játszotta. Bogláron még a zsidók is a néppárt zászlaja alá álltak, s csak a jegyző maradt meg az ő liberalizmusával.

Vasárnap délután Magyar-Almásra ment, hová hat kocsin kisérték el a csákvári választók közül többen. Magyar-Almás határában husz tagu bandérium s a választók tiz kocsin fogadták a jelöltet, a kit egész csoport fehérruhás lányka koszorukkal és virágokkal halmozott el.

Az üdvözlő beszéd s a jelölt válasza után az impozáns menet bevonult a községbe, hol a plebánia udvarán gyültek össze a választók teljes számmal. Nagy Lajos plebános lelkes szavakkal üdvözölte a jelöltet. Bonitz erre megtartotta programmbeszédét. Néhány kálvinista választó illetlen közbeszólásokkal igyekezett zavarni a lelkes hangulatot, melyet Bonitz szavai előidéztek, de a néppártiak tulnyomó nagy többségének éljen kiáltásai tuldöröگték Meszlényi csekélyszámu hiveinek közbeszólásait. — Magyar-Almásról a távolabb fekvő Zámolyra indult a jelölt. Innét hire érkezett annak, hogy a kálvinista lakosság nagy ellentüntetésre készül, s ogy a tettleges bántalmazás sincs kizárva. A jelöltet csákvári és magyar-almási választók tizennégy kocsin kisérték Zámolyra, melynek határán Báró Jenő uradalmi tisztartó és Szabó Gyula plebános vezetése alatt küldötség várta Bonitzot. Báró Jenő figyelmeztette a jelöltet a zámolyi kalvinista lakosság izgatott hangulatára, melyet lelketlen emberek pálinka segitségével egész nap szitottak. A községben, a faluháza előtt levő szabad téren, Báró bemutatta a jelöltet a választóknak. Erélyes beszéde némileg lecsillapitotta a harczvágyó Meszlényi-pártot, s ez nyugodtan is viselte magát mindaddig, mig a jelölt fel nem lépett az emelvényre. Ekkor azután teljes erejével kitört a vihar. Abczugoltak, gyalázkodtak, a mint csak kifért a torkukon. — Kontra Imre ref. lelkész hasztalan csititotta hiveit, rá sem hallgattak. A szakadatlan zajban Bonitz szavai elvesztek, ugy, hogy a közvetlen közelében állók sem értették, mikor a jelölt látta, hogy a csend nem áll helyre, magasra emelte a nemzeti lobogót, s átható hangon kiáltotta oda a dühöngöknek: Éljen a haza! Éljen a néppárt! Azután a katholikus plebánialak udvarára vonult hiveivel s ott mondotta el programmbeszédét, a néppárti választók nagy lelkesedése mellett.

Csak miután eltávoztak a néppártiak, látszott meg, kik voltak a zajongók. Felfogadott s pálinkával megszéditett legények és gyerekek, kik az elvonuló katholikusok kocsiai után indulva a térről szétoszlottak. A komoly református választók nagy csoportja azután is ott maradt a téren, mely körülményt: Auer István a „Christliches Volksblatt" szerkesztője felhasználva, körülbelül háromnegyed órát tartó beszédben ismertette a keresztény néppárt programmját és törekvéseit. Szavait nyugodtan meghallgatták, csak itt ott téve ellenvetést, vagy felvilágositás iránt kérdést. Egészen beesteledett, mire Auer bevégezte beszédét, ugy, hogy arra járó katholikus legényeknek kellett öt a plebániára kisérniök is megoltalmazniok a szerte kószáló ref. legények ellen.

A jelölt tiszteletére Szabó plébános vacsorát adott. Vacsora közben a szilaj legények ködobásokkal bezúzták a plébános ablakait, mire a behangzó fenyegetődzések meggátlására örséget kellett a plebánia elé rendelni.

Bonitz hétfőn folytatta körutját, melyen eddig, Zámoly kivételével rendkivül lelkesedéssel fogadták.

Kozmán hétfőn rendkivüli lelkesedéssel fogadták a választók Bonitzot. Programmbeszédét, a mely nagy hatást keltett, zajosan éljenezték. A jelenlevő választók valamennyien felesküdtek a néppárt zászlajára. A néppárt győzelmét biztosra veszik.

Gyúró, okt. 27.

Gyuróról kaptuk a következő levelet: A vaáli kerület néppárti jelöltje 27-én tartotta programmbeszédét Gyurón, a speczialiter protestans községben. A fogadtatás ünnepélyes volt, lovas legények s néhány kocsi polgár ki sérte a jelöltet. Zimándy e nagyrészbe protestans községben hangsulyozta a zsókét a keresztény felekezetek között, hogy kezet kézben küzdjünk a nép jobbvoltáért a keresztény-ellenes politika ellen. E volt a beszéd tenorja. És még is Vasadi Balogh Lajos tiszteletes ur nem állhatta meg, hogy ki ne mutassa a fogafehérét. Hogy t. i. ő neki a néppárt erőszakoskodása miatt kellett visszalépnie a jelöltségtől — és palam-publicze fölhivta a közönséget, hogy ne hallgassanak a néppárt izgatásaira (holott békét hirdetett), mely gyülölséget szit. Ily frappans hazugságok és rossz akaratu gyanusitások fegyvereivel küzd a mi kedves felebarátunk a keresztény nép jóléte ellen. Sapienti sat!

A ráczkevei kerület.

Budafok, okt. 25.

A ráczkevei kerület néppárti képviselőjelöltje Zimándy Ignácz október 24-ikén

---

— Nem volt! — szólt és mintha megijedt volna, ugy reszketett. Összeszoritott ökle fenyegetőleg emelkedett a levegőbe.

— Nem — ismétlé rekedt hangon — neked sohasem volt apád! Senkid sincs — szólt szelidebb hangon és megczirógatott — nincsen senkid, árva vagy, mint ez itt — szólt reád mutatva, csupán csak én vagyok a tied.

Csak annyit értettem, hogy nekünk senkink sincsen. Valami ugy fojtogatott, itt belül a keblemben. Remegve nyultam utánad, te lesimultál egészen a földre. Most már nem féltem töled.

— Nekem hoztad? — szólék. — Akkor én leszek az ő Mósúja. És megfogtalak, betettelek a subába, mint engem a Mósú és nem reszkettél többé. Elaludtunk a jó melegben, te is, én is.

Oh milyen jó is volt azután. Ha este volt, kiültem a kunyhó elé, te odafeküdtél mellém, a fejed az ölemben volt épen mint most, és én elnéztem azokat a fényes csillagokat, kiválasztottam a legfényesebbet és amint néztem, olyan édes, enyhe érzelem támadt a lelkemben, s ez az enyhe folyamat elterjedt az egész testemben Ezen a büvös érzésen kivül nem éreztem semmit sem. Nem féltem többé, hiszen onnan a csillagokból nézett reánk melegen anyám! Oly erős volt a vonzerő, hogy én, mint álomkóros, kitártam karjaimat; menni akartam egy mély örvényen keresztül oda, a hol anyám van, óh ekkor te hozzám simultál, megragadtad a ruhám s én ijedten léptem vissza; átkaroltak és sirtam, sirtam, éppen ugy mint most. És megzendült a havason a pakurárok kürtje, százszorosan ismételte az erdő visszhangja, addig, mig az behatolt ide a szivem közepébe, eloltotta azt, mi abban fájt, és az édes dal a kürt hangjaival elvegyülve, ajkaimon halt el.

De még mindig nem tudtam, hogy mi vagy nekem. Csak akkor, a mikor a Mósú jóságos szemei lezáródtak örökre és a pakurárok a temetés után látva, hogy már elvinni való semmi sincs, elszéledtek mind, mind — még a Juon is. Pedig üvöltött a szél, zúgott az erdő, én reszkettem, fáztam a félelemtől, Oly csodás kisértetiesen zizegtek a lombok, ezer kisértet lepte be a kunyhó belsejét, ott volt köztük a legrémesebb is, a halál. Én mint egy örjöngő rohantam a kunyhótól el, keresve azt a fényes csillagot, áhitva egy kis fényt, egy kis meleget ezen a zord tanyán. Sötét volt minden körülöttem, senkim sem volt, még ő sem örködött fölöttem, anyám. Fekete árny ölelt körül. Éles fájdalmat éreztem fejemben és az a fekete árny vitt magával lejebb — lejebb — egy örvénybe a hol már nem érezni tovább.

Felnyitottam a szememet, jótékony lehelet melengeté arczomat. Halk sóhajjal borultam a nyakába annak, a ki könyörületesebb volt hozzám, mint az emberek, és az te voltál, Amadys. Te, az emberek által üldözött, megvetett vadállat ott nyöszörögtél, ugrándoztál körülöttem, nyaldostad kezeimet, leheleteddel melengeted fel bennem a dermedező életet.

De öntudatommal visszatért az a rémes kép is az emlékezetembe, Menekülni erről a helyről, menekülni az ijesztő látományok, az elhagyatottság elől — ez volt legelső gondolatom. Elindultunk. Sokáig bolyongtunk a rengeteg ösmeretlen utain, nem tudva, hova, merre vezet az, de valami ugy üzött, hajtott tovább. Egy kis tanyához értünk; iszonyu kutyaüvöltés fogadott, félelmes állatok ugrándoztak a tanya előtt, mindig dühösebben, erősebben vonitva. Egy borzas fej mutatkozott az ajtóban. Rémes sikoltásban tört ki, becsapta az ajtót és ismét eltünt. Én álltam bámuló szemekkel, te hozzám simultál s biztatólag nyalogattad kezem. Végre megnyilt az ablak, a borzas fej ismét látható lett. Egy darab kenyér repült lábaimhoz Aztán az a kéz, mely a kenyeret dobta, parancsolólag integetett az ut irányában — csak tovább — csak tovább!

Népesebb lett utunk. Jöttek rosz emberek s meg akartak fosztani töled. Én sirtam s követeltelek. Egy szánakozó öreg visszaadott nekem, de te szomoruan lecsüggesztetted fejedet, mert lánczokat raktak reád. majd felvetetted fejedet, szemed haragosan forgott, megráztad lánczodat s oly siralmas hangot adott e láncz. Ilyenkor mindenki félt töled. Én feléd hajoltam s te szeliden simultál el lábaim előtt s a nép felháborodott, beczézgettek, mert rab, mert tehetetlen voltál és mi alamizsnájukból tengettük életünket.

Oh, hányszor sóhajtott fel lelkem: Amadys, vissza-vissza oda az elhagyott helyre, ahol én hazámat, te pedig elveszett szabadságodat visszanyered. De hol van az a fényes csillag, az a világító fény, a mely bennünket visszaveszet a magányba, a melyet mióta elhagytam, olyan sötét, egyhangu szürke felettünk az ég. Csak még egyszer térhetnénk vissza az elhagyott helyre! . . .

00000085

reggel indult Török-Bálintról Buda-Eőrsre programbeszédjét megtartani. Az óváczió, melyben ez alkalommal ujból saját hivei részéről részesült, minden képzeletet felülmul. Feleket volt ez a főszolgabiró mult heti törvénytelen eljárására, melylyel a néppárti jelöltnek a csendőrök szuronya által tiltatta be a zenét és két nappal rá a kormánypárti jelöltnek pedig hangos zeneszóval szabadott bevonulni, de rögtön a választók zavarták ki. Török-Bálint összes szavazó polgára — a jegyző és biró kivételével — egytől-egyig néppárti. Határtalan lelkesedéssel vették körül szeretett jelöltjüket a néppártiak, midőn a kocsira felült. Szivből jött mindnek lelkesedése, melyet nem lehet pérzen megvenni. Koszorukkal s csokrokkal telerakták a kocsit, a melyben igy indult el virághalmaz között körutjára a jelölt.

Buda-Eőrsre ment először a jelölt, hol daczára a szakadó esőnek az egész község kint volt a fogadtatásánál. Mozsár ágyuk durrogása s roppant lelkesedés között ment be a faluba, melynek szavazói jóformán mind néppártiak. A legpéldásabb rend között tartotta meg programmbeszédjét Zimándy kinek megválasztása ugy a ráczkevei, mint a vaáli kerületben bizonyos, ha csak valami erőszak s ravaszság el nem utasitja szavazatait.

Ráczkeve, okt. 26.

Ráczkevéről irják: Zimándy Ignácz, a ráczkevei kerületnek néppárti képviselőjelöltje, vasárnap érkezett Ráczkevébe. Fogadtatása a legimpozánsabb volt. A vasutnál számos kocsi és bandérium várta. Kocsiját megkoszorusták és fehér ruhás lányok gyönyörü csokrokat nyujtottak át. Programmbeszédét közel 3000 ember hallgatta és átjenezte lelkesedéssel. Fiatalos tüzzel és erővel beszélt a nép nyelvén és a legnagyobb hatást akkor érte el, mikor a közös istállóról mondott példabeszédében a polgári házasságot figurázta ki. Délután a ráczkeveiek nagy számban elkisérték Virág-Peregre hol már rendőrök assistáltak neki beszédje alatt és azok czirkáltak az egész uton, a merre csak ment. A kormánypárt látván az elért hatást, meg van rémülve. Hogy megbuktassa nem bocsát rendelkezésére sem külön vonatot, sem külön hajót, mely a dunántuli községekből beszállitaná a néppárti választókat Ráczkevébe.

Miliora kétségbeesetten ölelte át a beteg állat nyakát. Panaszos zokogására kinos nyöszörgés volt a felelet, meg az a félig felnyitott szem tekintete, melylyel a haldokló állat olyan érthetőleg pillantott reá. Aztán mindig csöndesebb lett a hörgő lélegzet, elhalóbb a fájdalmas nyöszörgés. . . .

Amadys végignyujtózott a szalmán s Miliora elvesztette mindenét.

— — — — — — — — — — — —

A hold bágyadt sugarai besurrantak a rozzant állás alá s rávetődtek a bozontos, kóczos szőrü állat nyitva maradt szemére, fényt csalva a nedves, megtörött szempárra, mintha könnyben usznának, mintha a mozdulatlan állat sajnálna valakit.

S Miliora rendetlenül leomló hajával köritett fejét odahajtotta az állás bomladozó kőoszlopához, belebámulva az állat szemeibe, melyekből az ő bánatos alakja tükröződött vissza; aztán felveté szemeit, a csillagos égboltra. Csak nézte-nézte a csudás csillagrajokkal behintett végtelent s eszébe jutott a semmivé tett mult s a semmivé lett jövő. Az ő világa az a kóczos szőrü bozontos állat volt s ez állat pusztulása, ugy érzé, hogy az ő pusztulása is. A nyomort látta a fényes csillagokba irva, és szivét elfogta valami nehéz sejtelem; sejtelme egy eddig ismeretlen nehéz küzdelemnek: az élet, az emberek ellen.

HIREK.

— **Megörökitendő szavazatok.** A függetlenségi és 48-as polgárok közül többen elhatározták, hogy a képviselőválasztás alkalmával a kormánypártra leszavazott szavazók névjegyzékét osztályozva kinyomatják és a polgárság között szétosztják, had tudja meg mindenki, kik a kormány uszály hordozói. Az osztályozás külön csoportba osztja a „hivatalos“ szavazatokat, a zsidóságot stb. és végül a megvetteket. Vajjon hogy néz ki ez a névsor?

— **Mária Dorottya főherczegnő esküvője.** Fülöp orleánsi herczeg és Mária Dorottya főherczegnő esküvőjére már minden előkészületet megtettek Bécsben. A völegény és kisérete számára, mint Bécsből jelentik: a schönbrunni kastélynak azt a lakosztályát rendezték be, a melyben egykor I. Napoleon is lakott. A portugál király és királyné, valamint az aostai herczegné a Hofburgban fognak lakni. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Fülöp orleánsi herczegnek az aranygyapjas rendet adományozta.

— **Aggasztó hirek Viktória királynéról.** Az agg királyné szemét komoly baj fenyegeti, alighanem szürke hályog. Az angol lapok közleményei időközben ezt a feltevést megczáfolni igyekeztek. A British Medical Journál (a legelső angol orvosi folyóirat) legutóbbi számában azonban a következőket olvassuk: „A királynő látóképességét pár év óta a szemeiben történt az a változás, mely az előrehaladt korral együtt jár, bizonyos tekintetben befolyásolta és a látóképességnek részleges csökkenése természetesen némi kellemetlenséget okoz ő felségének. Alapos ok van azonban arra a reményre, hogy a mennyiben a szakértő tanácsokat meghallgatja és ügyel arra, hogy meggyengült látóerejét meg ne erőltesse, ő felsége képes lesz arra, hogy a magas állásával összefüggő kötelességeit tovább is teljesithesse.“ Ez a hivatalos kijelentés most persze meghazudtolja azokat a lapokat, melyek ugy vélekedtek, hogy a királynő szembajánál csak aggkori gyengeségről (presphobia) lehet szó, a mit szemüveg használatával könnyen és teljesen meg lehetne szüntetni és igy most már kétségtelennek látszik, hogy a látóképesség gyengülését a lasan fejlődő szürke hályog okozza.

— **A herczegprimás gyengélkedik.** Vaszary Kolos biboros herczegprimás néhány nap óta gyengélkedik s ezért látogatásokat nem fogadhat. A napokban akarta az esztergomi papság főpásztorát primássá való kineveztetésének e hó 30-ára eső ötödik évfordulója alkalmával üdvözölni, de a jubiláns gyengélkedése miatt az üdvözlés elmaradt.

— **A „Székesfejérvári Orvosegyesület“ megalakulása.** A székesfejérvári orvosok, főleg dr. Révy és dr. Pataky kezdeményezésére, részint érdekeik megóvására, részint pedig egyesülés és gyakoribb érintkezés által tudományos czélból, elhatározták egy egylet alapitását. E czélból f. hó 24-ikén d. u. a Hoffmann-féle sörcsarnok külön helyiségében alakuló gyülésre jöttek össze, melyre a megyebeli orvosok közül is meghivás folytán, számosan jelentek meg; nemkülönben az összes helybeli gyógyszerészek is. Az egylet megalakult és „Sz.-fehérvári és fehérmegyei orvos-gyógyszerész egylet“ nevet viseli. — Rendes tagja lehet minden fedhetlen életü fehérvári és megyebeli orvos és gyógyszerész. — Egyszersmind megejtettek a választások is. Titkos szavazás utján megválasztattak: elnök: dr. Révy Ferencz, alelnökök: dr. Pataky Ármin és dr. Lehotzky Imre (N.-Láng), pénztárnok: Kovács Ármin Sándor, gyógyszerész, jegyző: dr. Molnár József, ügyész: dr. Lauschmann József ügyvéd. Választmányi tagok: helybeliek: dr. Varga, dr. Lauschmann Gyula, dr. Fanta Adolf, dr. Bierbauer Victor, dr. Trummer Gyula és Ács Albert, gyógyszerész. Megyebeliek: dr. Rieder Gyula (Zichyfalva), dr. Vész Ignácz (Sárkeresztur), dr. Károlyi Gyula (Ercsi), dr. Szauer György (Moór), dr. Grasser József (Csákvár) és Kulifay gyógyszerész (Polgárdi). Póttagok: dr. Árokay Antal és dr. Spät Henrik (Velencze). Az alapszabályok kidolgoztattak és legközelebb fel fognak terjesztetni a belügyminiszterhez jóváhagyás végett.

— **Választási fegyvergyakorlat.** Ilyent is kifundált már a dicső szabadelvü párturalom. A budapesti hadtestparancsnokság intézkedett hogy azon tartalékos katonák, kiknek a jövő tavaszkor kellene fegyvergyakorlatokra bevonulniok, e hó 26-án este négy napra — amig tehát a tömeges választások tartanak — bevonuljanak és a választás szinhelyeit a hatóságok parancsára okkupálva tartsák. Ezeket kénytelen a krónikás a milleniumi alkotmányosságról följegyezni. Mégis csak szép dolog a népszabadság!

— **Rablás az utczán.** Hétfőn okt. 26-án éjjel két ember megtámadta Fekete József felsővárosi lakos korcsmája előtt Fister Ferencz öreg-utczai lakost. Az egyik a kezét szoritotta szájához, hogy ne kiállthasson s a másik pedig a földre ránt ott a amugy is kissé boros állapotban levő Fistért s tőle a zsebében levő 136 forintot, mely egy eladott marhának az ára volt — elvették, azután pedig elillantak. Fister bement Fekete József korcsmájába, hogy tudakozódjón, kik lehettek azok, a kik őt megtámadták, de hamarosan rájöttek, hogy ott is garázdálkodtak az illetők. A rendőrség nyomában van a tolvajoknak.

— **Tolvaj tanuló.** Lindtner Lajos a székesfejérvári ker. akadémia III. osztályának hallgatója lakótársának, Fodor Lászlónak ellopta zsebóráját s szállásadójától pedig ezüstnemüeket elemelve, felutazott Budapestre s ott berakta a lopott tárgyakat a zálogházba. A magáról megfeledkezett fiut a budapesti rendőrség letartóztatta a székesfejérvári rendőrség megkeresésére. A vizsgálat alatt azonban még furcsább dolgok jöttek napvilágra: a tolvaj tanuló még Budapesten is sikerrel lopott meg többeket.

— **A ló megrugta.** A lóvásártér rendezése még mindig késik, s csakis ennek lehet azt tulajdonitani, hogy nincs vásár székesfejérváron szerencsétlenség nélkül. A lóvásártéren mindig fordul elő eset, hogy egy-két embert a ló rug meg. A vasárnap tartott vásár sem maradt el e nélkül. Rácz József csetényi lakost éppen a balszemén rugott meg, ugy, hogy szegényember valószinüleg elveszti szemevilágát.

— **Százötven millió forint a zsidók kitelepitésére.** A „Polski Dziennik“ lengyel ujság közli, hogy egy a galicziai zsidóknak Palesztinába való kitelepitését, szorgalmazó lembergi zsidó agitátor levelet kapott dr. Gerzl Tivadartól, a „Zsidó birodalom“ szerzőjétől, melyben azt irja, hogy egy angol milliomos zsidó 150 milliót helyez kilátásba Palesztina megvásárlására a zsidók számára. Mindazonáltal az illető milliomos bizonyitékokat kiván vajjon a galicziai zsidónép hajlandó-e kivándorolni Palesztinába? Dr. Gerzl tehát megkérte az illető agitátort, hogy a galicziai zsidóság között ezen eszme minél szélesebb mederben terjesztessék és aláirások gyüjtessenek e czélból. A galicziai keresztények ezen eszme megvalósitása ellen bizonyára nem fognak elkövetni semmit. (Nagyon hisszük.)

— **Tizkoronás bankjegyek.** Az osztrák képviselőházban Menger képviselő felemlitette, hogy a forgalomban nagyon érzik a bevont ötforintos államjegyek hiányát. Erre Bilinsky pénzügyminiszter azon megnyugtató választ adta, hogy a két kormány közt már megállapodás jött létre az iránt, miszerint a jegybanknál 80—90 millió forint értékü aranyat oly czélból deponálnak, hogy ennek fejében a bank tizkoronás bankjegyeket bocsásson ki.

00000086

A kortesvilágból.

A b—i kerületben két kormánypárti jelölt lépett fel. Szépen fölosztották egymás közt a községeket, melyekben szóval s egyébbel akarták kapacitálni a választó polgárokat. Azért mind a mellett szerették volna egymást is lefőzni. Az egyiknek, a hol a másik beszédét tartotta, volt egy ügyes kortese. Ez, az utóbbinak beszéde közben levelet küldetett a szónokló jelöltnek és küldöncze által a körülálókkal tudatja, hogy azt Bánffy miniszterelnök express küldte a szónoknak.

Az emelvény mellett álló emlitett kortes átveszi a levelet s alig hogy a jelölt befejezte mondókáját, átnyujtotta neki, harsány hangon kiáltva: Itt van egy express levél a miniszterelnök ő exczellenciájától nagyságod czimére.

A jelölt elpirult örömében és még nagyobb önelégültséggel bontotta föl a levelet.

A hallgatóság elkezd kiabálni: »Olvassa fel a levelet. Halljuk, mit ir Bánffy!?«

A jelölt elhalaványult, majd nagyokat nyögött. A kiáltások egyre hangosabbak lettek, de a levél felolvasása elmaradt, mert tiszta papirosnál egyébb nem volt boritékban.

A jelölt végre mégis annyira magához tért, hogy meghivta korteseit ebédre, de ott sem szólt egy kukkot sem a levél tartalmáról.

Addig az ellenjelölt kortese elhiresztelte a népes községben, hogy Bánffy visszalépésre szólitotta fel az imént szónokolt jelöltet, a másik javára. Ez az oka, hogy nem szól semmit a levélben foglaltakról.

Csakhamar annyira elterjedt ennek a hire, hogy nem sokára bevonták a zászlókat és az ellenpárt lobogóit tüzték ki.

*

Pistike kérdi:

— Papa itt olvasom a képviselőjelöltek névsorát. Mit jelent az némely név után, hogy »kormp.« (Kormánypárt)?

Az apa:

— Hát fiam ez azt jelenti, hogy »korrumpált« vagy is — romlott!

Pistike (bámulva):

— De hiszen akkor minden második jelölt korrumpált?

Hát ugy is van az édes fiam! — zárja a vitát az apa...

*

Enyingről szól az ének! — Jár-kel a lélekvásárló Enying utczáin, régen les a prédára, hanem csak nem akad olyan, ki ropogós tizeseibe szerelmes volna.

Egyszer csak szemközt jön egy jóképü gazdával. Hollá-ujong a kulacs-hős ennek még nincs tolla, megszerezzük Purgly Sanyónak, megvesszük a liberalizmusnak.

Jó napot kedves Pál gazda, de régen láttam, hogy szolgál az egészség? hát a kedves háziasszony, meg a gyerekek hogy vannak?

Adj Isten, hát csak megvónánk, nem bántja egyikünket se a nyavala, ha pedig az asszonynak, vagy gyerekeknek bajok van, én magam megreperálom!

Hát aztán ki az éljen Pál gazda? Lássa — itt elővészi a borjuvásárló erszényt — én ehhez az egészséghez 10 forinttal járulok, ha maga kitüzi a Purgly zászlót.

Miért ne, nagyon szivesen, ha egyébb kivánsága nincs!

És ezzel a pruszlik zsebre dugta a ropogós banknótát, mire haza ért ott volt a zászló.

Másnap sorba jár a kortes, hogy a zászlók rendben vannak-e, hát elhülve tapasztalja, hogy a ki hiába felvette a 10 frtot, az Pál gazda, mert a szelelőből büszkén lengett a Bezelédy zászló.

Dühösen rohant be Pál gazda portájára, ki éppen a folyosón pipával agyarai között egy szénvonó készitésével foglalkozott.

Hát Pál gazda — ordit a kortes — hol a Purgly zászló, azért adtam a 10 forintot, hogy ne tüzze ki?

Házsen dehogy nem tüztem ki, ott van la! — és hüvelyk ujjával hátra bökött, — az istállóm fölött lóg, a szénapadlás lyukjáról igen jól veszi ki magát.

Hogy merte kend oda tüzni?

Nem mondta az ur hova tüzzem ki, hát gondoltam ott is jó lesz, én megtettem, amire megkért, most meg amondó vagyok, hogy lóduljon az ur! Ezzel bocsátotta el Pál gazda a kortest, szolgájával utánna dobatta a zászlót és az istállódisz most egyik mameluk uri portáját disziti.

*

A székesfejérvári korzó mindennap uj és uj kortesjelenetek tanuja. Egy Tóth párti választót erősen kapacitált egy Kalocsay párti, hosszas vita után beadja derekát, leveszi a kalapjáról a buzakalászt. Hová tegye? Eldobni. összetépni nem lehet anélkül, hogy hirbe ne jöjjön.

Éppen arra megy egy négylábu adófizető, nyakán hordván az adókönyvet helyettesitő rézmedaillont. Hopp megvan, félrevonul és igy szólitja meg: no légy te hü Tóth párti és nyakszijjára csatolta a buzakalászt, ezzel utnak inditja és ily tanácsot ad neki: Csütörtökön ne felejtsd el Tóth Aladárra szavazni!

*

A mult napok egyikén a kormánypárti párt a »Magyar Király«-ba gyülésezett, mely alkalommal a »potya gatyás bilinczke szivarok« füstje annyira elkábitott egy reczipiált honfit, hogy nyiltan kimondta mindenki hallatára azon aljas dolgot, melyről már beszélnek az egész városban, hogy »ha nem jön a paraszt az ital és és ételre, pénz van elég, vesszük a parasztot ugy mint a marhát, ki milyen!« Ezen gyalázatos s az emberi méltóságot megalázó kijelentést csakugyan alaposan kezdi a kormánypárt produkálni. Még a gyülés után egy kocsival elment két kormánypárti kortes a Rácz-utczába, hol B. nevü ellenzéki párti választó háza előtt állott meg. De az utczának éber lakói észrevették, hogy itt vásár készül, nyomban megjelentek ott a hol a kocsi megált. A két kormánypárti kortes S. és V. be is jutott a házba hova a házi gazda mit sem sejtve eresztette be a jövevényeket, kiket nem ismert. Az utczán a nép pedig csak egyre szaporodott, mig végre néhányan nagy zajjal behatoltak még a szobába is, hol a két vásárló volt, s megzavarta azoknak aljas czélját. A kortesek persze rögtön vitték az irhájukat ki a ház kapuján. De uramfia, ott vagy 200—250-re rugó tömeg állt, hatalmas abczuggal fogadván őket. Hanem ez nem volt elég, mert midőn a két kortes a kocsiba akart ülni, az asszonyok a söprü végével hagyták helyben s a férfiak pedig sárral jól arczul dobálták őket, mig végre gyors vágtatásban elinaltak. No lám! mire nem képes a kormánypárt, sötétbe jár, mint a tolvaj. Bárcsak mindenfelé hasonló módon járnának az ilyen, emberi tekintélyt meggyalázó kortesek.

Irodalom és Művészet.

Uj imakönyv. „Jézus, Mária, József" czimmel Nemeskey Andor, nagyváradi plébános uj imakönyvet bocsátott közre. A gyönyörü imakönyvben az általános részen kivül össze vannak gyüjtve mindazok az imák, a melyekhez a római pápák a legrégibb időtől napjainkig bucsukat füztek. Minthogy pedig a bucsuknak kincstárát, a magunk és azok lelki üdve érdekében kiaknázni, a kiknek üdvössége reánk bizatott, elkerülhetetlen kötelessége minden papnak, ennélfogva ez az imakönyv nélkülözhetetlen theologiai tanároknak, lelkipásztoroknak, hitoktatóknak, papnövendékeknek, hiveknek egyaránt. A megrendelések: Pál Emil hitoktató czimére Nagyvárad-Olaszi küldendők.

Irodalmi jelentés. A jelen október hó végéig teljesen elkészül s kötve azonnal szállitható lesz P. Didon Jézus Krisztus czimü müve, mint negyedrétü nagyszerü diszmü. 20 gyönyörü rézmetszettel mint mümelléklettel, 45 kiválóan sikerült autotypiával, 1 térképpel és 3 rajzzal. Kötésének előlapja atlasz-selyem, az Üdvözitő képével, sok szinben; sokszinü kép atlasz-selymen talán még soha sehol sem sikerült oly finoman és művészileg, mint ezen a lapon, mely a müipar remeke; a kötés háta bőr. A kik e diszmüvet eddig látták, kivétel nélkül mindnyájan odanyilatkoztak, hogy ez a kiadvány első pillanatra meglep és szépségére, valamint rézmetszetei és autotypiái müértékére nézve nemcsak hazánkban, de a külföldön sem igen találja meg párját s midőn minden keresztény család könyvtárának és szalonjának kiváló diszére válik, nevezetes alkalmakra értékes ajándék- és emléktárgyat is képezhet. Előzetes megrendelési ára e hó végéig 40 frt. Hogy a megjelenés után nem leszek-e kénytelen az árt némileg felemelni, azt nem tudom; ez attól függ, minő módját kell alkalmaznom a terjesztésnek. Megjegyzem azonban, hogy a 40 frtra szabott ár e mű alkotórészeinek müértékéhez és előállitási költségéhez képest igen alacsony és szinte példátlanul áll. (Etiam erga sacra, per partes assignanda.) Budapest, Királyi-Pál-utcza 13. sz. Dr. Kiss János, a Szent-István-Társulat igazgatója.

A „Magyar Nemzet Történeté"-ből most a kiadóhivatal, a Lampel Robert (Wodiáner F. és fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése Budapesten a 48-ik füzetet küldte be hozzánk. Ezen füzet történelmünk a on nevezetes korszakát tárgyalja, mely az 1608. évi bécsi békében találja befejezését, vagyis Bocskay felkelését, Rudolf király uralkodásának utolsó éveit, s utóda, II. Mátyás király trónraléptét. Füzetünk mümelléklete ismét remek s Zrinyi Miklósnak, a költőnek és jeles hadvezérnek arczképe, Bouttats Gellért egykoru metszetében. Mily érdekesek e füzet többi illusztrácziói ime következő sorozatunk mutatja: Bocskay István aláirása, Bocskay István koronája, Bocskay István koronázása, A bécsi béke befejező sorai, Achmed szultán megerősiti a zsitva-toroki békét, Bocskay István diszbuzogánya, Rákóczy Zsigmond erdélyi fejedelem, Mátyás főherczeg, A magyar koronát átadják Mátyás főherczegnek, II. Mátyás koronázása, Illésházy István nádor siremléke.

„Az Évszak" a legolcsóbb és legelterjedtebb divatlap, mely immár kedvenczévé vált a magyar hölgyközönségnek, legujabb számában az őszi és téli divat legujabb divatát mutatja be. Remek képekben hozza a gyönyörü téli öltönyök és kalapok alakjait ugy a felnőtt hölgyek, mint a fiatal leányok és gyermekek számára. Bemutatja a leggyönyörübb hangverseny és estélyi ruhákat, estélyi köpönyeket felvetőket szóval e lap, most is gondosan kiállitva jelent meg. A szépirodalmi részben mulattató szórakoztatásul ott lelik az olvasók Vértessy Gyula érdekes elbeszélését: „A szerelem vértanuját." Ajánljuk minden magyar hölgy szives figyelmébe. Ára egy negyed évre 1 frt. Előfizetést elfogad a kiadóhivatal: Budapest, VI., Király-utcza 110. sz.

Negyvenezer mértföld vitorlával és gőzzel. Igen diszesen kiállitott mü jelenik meg a fenti czim alatt Singer és Wolfner könyvkereskedők kiadásában. Irta: dr. Gáspár Ferencz orvos, a ki hadi tengerészeti orvosi minőségben több hadihajónknak expeditiójában vett részt. Magyar nyelven az utóbbi években nem jelent meg ennél tartalmasabb és vonzóbb utleirás a középtengerről. Egyiptomról, a Vörös tenger mellékéről, Kelet-Indiáról, Khináró és Japánról. A szerző éles szemmel fogékony kedélylyel indult utjára és e jó tulajdonait mind értékesitteni tudta könyvében. Igazi jó olvasmány, megtelve van oly tartalommal, minőt a messze világok iránt érdeklődők csak idegen müvekben találhatnak meg ily panoráma szerü változatokban. Ára füzve 5 frt, diszkötésben 6 frt 50 kr.

Közgazdaság.

Agrárpolitika.

(—k —n.) A földmivelés megakadt az egész vonalon. Bármely ágát tekintsük is a földmivelésnek a stagnálás s hanyatlás szomoru tünetét kell szemlélnünk, nem a gazdaosztályok hibájából, mint ezt a liberális sajtó állitja, hanem azon agrárpolitika hiányából, mely kormányaink közgazdasági tevékenységét jellemzi. A gazda termésével együtt a gabonaüzérek játékának van kiszolgáltatva. Sohasem tudja, haszonnal

00000087

vagy kárral fogja-e értékesiteni tudhatni terményeit. Innét az a nagyfoku elkedvetlenedés, mit a gazdaosztályokban észlelhetünk. Mert hiába minden igyekezet s szorgalom, a legtürelmesebb embert is elhagyja a béketürése, mikor látja, hogy egy évi nehéz munkája gyümölcsén mint osztozik a lelketlen spekuláczió, mely ha drága a gabona a differencziális üzlettel a kezében mindennek a fölét meri le. Mily egészségtelen tünete a gabonapiacznak, teszem azt, a gabonaárak mostani hullámzását. Semmi reálitás, semmi megbizhatóság a közvetitő kereskedelem eljárásában. A gazda pedig termel évről-évre türelemmel, a jövőben vetett bizalommal, mely véget kell hogy vessen agrárviszonyainkat jellemző tüneteknek.

A gabonaárak hanyatlásával kezdetét vette az intenzivebb gazdálkodás; első sorban az állattenyésztés. Az erőket azonban lenyügözte a mezőgazdasági hitelügy szervezetlensége, a kivitelnek utjában állanak kereskedelmi szerződéseink egyoldaluságai, Ausztriának akadékoskodása, állategészségügyi konvenczió hiánya. Azóta hogy Németország piaczait elvesztettük, állattenyésztésünk jövedelmezősége rohamosan hanyatlott. Uj piaczokat pedig kormányunk szerezni nem tud. Mikor a sertésvész végig pusztitott az országon s sertés kivitelünk teljesen szünetelt, a magyar kormány a szerb sertések behozatalával s ezek továbbitásával kisérletezett e téren is kudarczot vallott. Nem egy sertés szállitmányt utasitottak vissza egészségi szempontból a német határokon, teljesen aláásva sertéskiviteli képességünkbe helyezett csekély bizalmat. Bécsbe pedig ezrivel szállitják a román sertéseket a magyar határok kikerülésével a közös vámterület elvének s szellemének megsértésével.

Ezeken a bajokon segiteni hivatva van egy erős czéltudatos s nemzeti talajon kiépitett agrárpolitika. A mezőgazdaságot megvédeni az idegen verseny ellen, nem pedig oly vámpolitikát csinálni, mely terményeinket az idegen piaczokról leszoritja, sőt még a közös vámterület fogyasztási területéről is. A mezőgazdasági érdekeket istápoló agrárpolitika legegyszerübb követelménye gyanánt állitjuk fel azon tételt, hogy biztositani kell mezőgazdasági termányeink kelendőségét a külföld hasonnemű termányei versenyével szemben s biztositani számukra a közös fogyasztási területet. Legnagyobb fogyasztói lévén az osztrák ipari czikkeknek, mit az osztrákok a gazdasági kiegyezésben vám s kereskedelem politikai intézkedésekkel annyira körülhatárolnak, hogy ez alul kibuvás nem is lehet, joggal követeljük kormányainktól oly agrárpolitika követését, mely mezőgazdasági termelésünk számára az osztrák piaczokat biztositja.

Mezőgazdasági termelésünk emelése czéljából, különösen annak jövedelmezősége szempontjából sürgős teendőnek tartjuk a tarifa-politikai intézkedések oly megváltoztatását, mely a kisgazdák s helyi forgalom érdekeire van tekintettel. Átalában pedig oly közgazdasági politikát, mely a földmivelés érdekeit mozditja elő. Tekintettel az általános válságra, nem elég egyes aprólékos intézkedések foganatositása, hanem tessék rendszert változtatni, melyben a földmivelés érdekei megvédésének szükségessége a vezérmotivum.

---

* **A gabonaárak emelkedése.** A gabonaárak alakulásának kedvező irányzata a szó szoros értelmében mozgásban tartja az egész világ gazdasági életét s most szemmelláthatóan mutatkozik az a tény, hogy a gabonaárak javulása elsörendü tényezője mind az öt világrész gazdasági lendületének. A nyugot-európai piaczok tulajdonképen vezetői az egész áremelésnek. Anglia belföldi termésének szük eredménye s Kelet-India aratásának fiaskója Londonban és Liverpoolban öt esztendő óta nem tapasztalt hausse-t idéztek elő s folyton növekedő áron történtek vételek az összes exportképes piaczokon. Hirtelen megindult a gabonabehozatalok áradata Amerika felől s néhány nap alatt oly mérveket öltött, hogy az amerikai vasutakon mozogni sem lehet a gabonaküldeményektől. A mai kábel-jelentések szerint az Európa felé irányuló óriási mérvü gabonakivitel következtében. Amerikában a gabonafuvardij Liverpool felé 2 centtel emelkedett. A hajók jövő évi márczius ig már most le vannak foglalva s a chikágói gabonaforgalom komoly próbára teszi a nyugoti vonalak egész szállitóképességét. — A franczia piaczok: Páris, Havre és Marsaille határozottan lépést tartanak az angol tőzsdékkel s bár a forgalom itt mérsékeltebb, az árak emelkedése nem kevésbbé rohamos és jelentékeny. — Németországban a határidőüzlet korlátozása daczára nagy lendületben van a forgalom s a berlini tőzsdén az utóbbi napok folyamán néha egy-két óra alatt tonnánként 6—8 márkával emelkedett a buza ára. Tulajdonképen ez a berlini áremelés van legközvetlenebb hatással a budapesti gabonatőzsde rohamos haussejára, a mi kivált tegnap volt határozottan konstatálható, a mikor aránylag zerény (35.000 métermázsányi) forgalom mellett is 20—30 krajczárral emelkedett a buza ára, mert Berlinben teljes 4 márka volt a javulás. Immár a buza 8 frtos árnivója adja meg az egész üzletmenet alapját, s ha most még a forgalom is fellendül, ugy a régi jobb idők kelő napját üdvözölheti ismét a magyar gazda. Csak aztán legyen a jó napoknak nagy állandósága.

A székesfejérvári hetivásár.

Piaczi árak. — Okt. 28-án.

Buza	7—7.20
Rozs	6—6.20
Zab	5.20—5.30
Tengeri	4.30—4.40
Árpa	4.80—6.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. J. Perkáta. Legnagyobb sajnálatunkra későn jött. Igy nem közölhető. Kérjük máskor többször és gyorsabban küldeni tudósitást. — Üdv!

Nirvána. Álnév alatt jöjjön-e, vagy pedig saját neve alatt? Választ kérünk.

VASUTI UJ MENETREND.

— Érvényes 1896. okt. 1-töl. —

Budapest—Székesfejérvár—N.-Kanizsa.

	indul	érkezik	indul	érkezik
Gyorsv.:	7·00 reg.	8·30 d.e.	8·40 d.e.	11·45 d.e.
Szem. v.:	7·10 reg.	9·16 d.e.	9·26 d.e.	1·39 d.u.
Vegy.v.:	2·25 d.u.	4·27 d.u.	4·33 d.u.	8·55 este
Vegy.v.:	5·25 d.u.	7·39 este	—	—
Gyorsv.:	7·45 este	9·11 este	9·18 este	12·10 éjjel
Szem.v.:	9·25 este	11·33 este	11·43 este	3·52 éjjel

N.-Kanizsa—Székesfejérvár—Budapest.

	indul	érkezik	indul	érkezik
Szem.v.:	12·15 éjjel	4·16 reg.	4·24 reg.	6·29 d.e.
Vegy.v.:	—	—	6·15 reg.	8·25 d.e.
Gyorsv.:	5·47 reg.	8·39 reg.	8·49 reg.	10·10 d.e.
Vegy.v.:	10·00 d.e.	2·10 d.u.	2·35 d.u.	4·31 d.u.
Szem.v.:	2·00 d.u.	6·00 d.u.	6·08 este	8·12 este
Gyorsv.:	5·06 d.u.	8·00 este	8·15 este	9·40 este

Sz. Fejérvár—Veszprém Veszprém—Sz.-Fejérvár.

	indul	érkezik	indul	érkezik
Szem. v.:	5·20 d.e.	8·03 d.e.	4·19 reg.	6·— d.e.
„ „	9·34 d.e.	10·52 d.e.	7·08 reg.	8·34 d.e.
„ „	1·— d.u.	2·33 d.u.	4·43 d.u.	5·53 d.u.
„ „	9·27 este	11·— este	9·11 este	11·09 este

Székesfejérvár——Komárom-Ujszöny.

Indul: d. e. 10·— Vegyes v. Érk.: d. u 2·46
este 9·32 Személy v. éjjel 12·41

Komárom-Ujszöny——Székesfejérvár.

Indul: regg. 3·41 Vegyesv. Érk.: d. e. 8·22
d. e. 11·27 Személyv. d. u. 2·26

Székesfejérvár——Adony-Szabolcs.

Indul: regg. 4·19 Vegyesv. Érk.: regg. 5·57
d. u. 2·30 Vegyesv. d. u. 3·47

Adony-Szabolcs——Székesfejérvár.

Indul: regg. 6·37 Vegyesv. Érk.: regg. 7·54
este 6·— Vegyesv. este 7·22

Sirkoszoruk

olcsó áron kaphatók

Eckstein Józsefnél,

varrógép, látszer, diszmüaruk- és gyermekjátékok kereskedésében,

Székesfejérvárott.

Hirdetések
felvétetnek kiadóhivatalunkban
jutányos áron.

A czimre ügyelni tessék.

Elsörangu egyenruházati és hadfelszerelési intézet.

Egyenruháink

a tökeletesség legmagasabb fokán állanak

Katonaság, csendőrség, rendőrség, pénzügyőrség, erdészeti, vasuti, posta- és távirda hivatalnokok részére a legjobb beszerzési forrás.

Diszmagyar ruhákra külön osztály.

*

Telefon 1359. sz.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágositással dijmentesen szolgálunk. Kérjük minden kéréssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimeritő és felvilágositó választ.

Czim: **BLUM SÁNDOR és TÁRSA**

Váczi-utcza 12. szám, Budapest.

Különlegességek polgári ruhákban.

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.

00000088